

GÜRBÜZ ÇOCUK YARIŞMALARI (ROBUST CHILD CONTEST)

Dr. Makbule SARIKAYA*

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti, ideal kuşağın yetiştirilmesi ve nüfusun artırılması amacıyla, halkın bilinç düzeyini yükseltecek ve aileleri çok çocuklu olmaya teşvik edecek etkinlikler düzenlemiştir. Bu etkinliklerden biri de dönemin Çocuk Esirgeme Kurumu'nun (Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti) desteği ile gerçekleştirilen Gürbüz Çocuk Müsabakalarıdır. 1920'li ve 1930'lu yıllarda Türk toplumuna çocuk konusunda önemli mesajlar veren ve her kesimden ailelere açık olan yarışma, topluma gürbüz ve sağlıklı çocuk örnekleri sunmuştur. Bu yarışmaya katılıp Gürbüz Türk Çocuğu dergisinde yayınlanan gürbüz çocuk örnekleri, Türkiye'nin nüfus sorununu çözmek; ekonomik, sıhhi, kültürel ve sosyal yetersizliklerden dolayı bebek ve çocuk ölümleriyle mücadelede toplumsal bilinci oluşturmaya katkıda bulunmuştur. Toplumun ihtiyaçlarına göre hayata geçirilen bu eğlenceli yarışmanın katkısı uzun yıllar devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gürbüz Türk Çocuğu, Himaye-i Etfal Cemiyeti, Çocuk Davası, Nüfus Arttırma

ABSTRACT

The Republic of Turkey organized activities with the aim of increasing public awareness level and encouraging families have many children for increasing of population and growth of ideal generation. One of the activities in this period was Robust Child Contests supported by Turkey Child Protection Society. These contests, which gave important messages about child to Turkish society and attend the families from an every part of society in the 1920s and 1930s, were shown robust and healthy child examples for society. Infant and child mortalities in Turkey had a high rate because of economic, social, cultural and sanitary problems. In this subject, robust child examples published Robust Turkish Child Magazine contributed to solve the population issue of Turkey and to raise social consciousness fighting with infant and child mortality. According to society's needs, these enjoyable contests continued in Turkey for many years.

Key Words: Robust Turkish Child, Turkey Child Protected Society, Children's proceedings, the population increase.

GÜRBÜZ ÇOCUK YARIŞMALARI

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan itibaren ülke nüfusunu hem nitelik hem de nicelik bakımından arttırmak amacıyla çalışmalar başlatmış, sağlıklı ve zinde ideal Cumhuriyet kuşağının yetiştirilmesini sağlamak için çeşitli etkinlikler düzenlemiştir. Bu yönüyle halkın bilinç düzeyini arttırmak ve onları sağlıklı ve çok çocuklu olmaya teşvik etmeye yönelik çalışmalara, Haziran 1921'de kurulan Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti önemli katkılarda bulunmuştur. Kuruluşundan itibaren kapsamlı bir sosyal hizmet faaliyeti sunan Cemiyet, Türkiye Cumhuriyeti'nin benimsediği çocuk davasının başarıya ulaşmasında etkin rol üstlenmiştir. Cemiyet, halkı çocuk konusunda

---

* İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Malatya. makbule.sarikaya@inonu.edu.tr.

bilinçlendirmek, bilgi birikimini arttırmak ve toplumsal duyarlılığı güçlendirmek için süreli yayın olan “Gürbüz Türk Çocuğu”nu çıkarmıştır.¹

Gürbüz Türk Çocuğu, çocuk yetiştirenlere yönelik bilgi vermenin yanında 1920’li yıllarda yaşamı zorlaştıran türlü olumsuzluklarla yeni mücadelelere sürüklenen Türkiye Cumhuriyeti’nde azalan nüfusun artırılması, salgın ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele edilmesi, bebek ve çocuk bakımı konusundaki bilgisizliğin giderilmesi için gayret göstermiştir. Türkiye Cumhuriyeti uzun savaşların yanında sıtma, kolera, dizanteri, tifüs ve veba gibi salgın hastalıklarla işgücünün büyük bir kısmını kaybetmişti ve üretken nüfusa ihtiyacı vardı. 1920’li ve 1930’lu yılların Türkiye’sinde nüfus konusu politik, askeri, sosyal ve ekonomik açıdan gündemin en üst sıralarında olduğundan Cumhuriyet’in ilk yıllarında, halk arasında geniş tahribat yapan hastalıklarla mücadele edilmiş, hem ülkenin sıhhi problemlerinin çözülmesi hem de nüfus artışını engelleyen meselelere çözümler aranmıştır.² Bu bağlamda Türkiye’de nüfus tespiti, detaylı istatistiklerin çıkarılması, bütçe ayrılması, halkın konuya ilgisinin çekilmesi ve bilgilendirilmesi, yeni sosyal teşkilat ve cemiyetlerin kurulması, sağlık elemanı yetiştirilmesi, hastanelerde çocuk servislerinin oluşturulması ve anne eğitimi gibi gereklilikler üzerinde durularak doğan çocukların yaşatılmasında önemli adımlar atılmıştır.³

Kuruluşunun ilk yıllarında Türkiye’nin sıhhi olduğu kadar sosyal sorunlarından biri bebek ölümleriydi. Sağlık ve eğitim politikalarının yanında toplumsal bilinçle aşılacak bu sorun, “*Sağlam bünyeli çocuk yetiştirmek ve doğanların hayatta kalmalarını sağlamak gereğinin milli bir vazife*”⁴ görülerek ilk hedef toplumda genel kabul gören bazı yanlış anlayışların yerine bilimsel ilkeleri benimsetmek olmuştur. Gürbüz Türk Çocuğu’nda, istikbalin çocuklarının niteliği gündeme getirilerek “*çocukları sıhhatli ve gürbüz yetiştirmek için neler yapalım?*” sorusu açıklanırken ailelere çocuk yetiştirerek

¹ Gürbüz Türk Çocuğu, Ekim 1926 tarihinden Aralık 1928 yılına kadar 27 sayısı Osmanlıca yayınlandı. Kasım 1928 tarihinde Latin harflerinin kabulü ile yeni Türk alfabesiyle yayın hayatına devam eden Gürbüz Türk Çocuğu bu isimle Aralık 1935 tarihinde 108. sayısına ulaştı. Bu tarihten sonra “Çocuk” ismini aldı ve daha çok çocuklara yönelik bir çizgide yayınına devam etti.

² Besim Ömer- Refik Münir, “Doğumdan Evvel ve Doğum Esnasında Çocuk Zaiyatı”, **Birinci Milli Türk Tıp Kongresi**, s. 9-31, 1925, Ankara; Asaf Derviş- Hamid Osman, “Süt Çocuklarında Vefiyat”, **Birinci Milli Türk Tıp Kongresi**, s.82-85, Ankara, 1925.

³ Makbule Sarıkaya, **Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti 1921-1935**, Ankara, 2011, s.229.

⁴ Fuad, “Milli Facia: Çocuklarımızın Yüzde Yetmiş Ölüyor!”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, V, Şubat 1927, s.1-3.

vatana hizmet edecekleri bilinci verilmeye çalışılmıştır.⁵ Dergide gürbüz bir neslin yetiştirilmesi işine, çocuğun ana rahmine düşmesinden itibaren başlanması ön görülmüş, çocuk ölümleri “milli facia” olarak nitelendirilmiş ve bebek ölümleriyle mücadele konusunda sıhhi olduğu kadar sosyal ve eğitsel bir seferberlik başlatılmıştır.⁶ Böylece yeni teşkilatlanan Türkiye Cumhuriyeti’nde ülkenin nüfusunu eksilten, güçsüzleştiren, ekonomisini ve geleceğini tehdit eden başlıca tehlikelerden halkı korumak ve bu şekilde nüfusu arttırmak milli bir görev olarak kabul edilmiştir. Çünkü milli nüfus siyaseti, çocuk himayesiyle çok sıkı bir ilişkiye sahipti. 1920’li yılların Türkiye’si, bebek ve çocuk ölümleriyle dünya ortalamasının üzerinde bir orana yaklaşmış, bazı bölgelerde ilk yaş ölüm oranının % 80’e vardığı bir ortamda yapılacak ilk iş, “bebek vefiyatıyla mücadele” olmuştur. Dolayısıyla sıhhi koşulların düzeltilmesinin yanında halkın bilinçlendirilmesi mücadelenin başarıya ulaşması açısından önemlidir. Bunları gerçekleştirmede, Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin desteği etkili ve elzem bir ihtiyacı karşılamıştır.⁷ Cemiyetin çalışmaları sayesinde millet, geleceğin Türkiye’sinin emanet edileceği çocukların iyi yetişmesi ortak idealiyle ülkenin istikbal davasına katkıda bulunabilmiş; çocuk davası, nüfus davası ile birleştirilerek Gürbüz bir Türk nesli yetiştirme görevi tüm yurda yayılmıştır. Cemiyet, “*Ey analar! Ey müstakbel analar! Çocuk yalnız sizin değıldir. Türk vatanının kendi malı Türk milletinin kendi varlığıdır. Size emanet ettiğimiz bu canlı cevherleri büyük emeklerle yetiştirmek vatani bir borçtur.*”⁸ bilinciyle sağlıklı çocuk yetiştirmenin milli bir görev olduğunu her fırsatta dile getirmiştir.

Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti, çocuk ölümlerinin önlenmesini sosyal bir mesele kabul etmekle birlikte, ailenin bilgi birikiminin artırılması, doğumun teşvik edilmesi için ideal çocuk örnekleriyle halkın dikkatini çekecek uygulamalar yapmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin ihtiyaç duyduğu fikren ve bedenen sağlıklı kuşaklar yetiştirilmesinde ve dinamik bir ulusun yaratılmasında Cemiyetin yayınladığı Gürbüz

⁵ Makbule Sarıkaya, “Bir Yarışma Örneği: Çok Evlatlılar Müsabakası”, *Kültür Tarihimize Yarış*, **Acta Turcica**, II/I Ocak 2010, s.144. (editörler: Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun) www.actaturcica.com (erişim tarihi: 10.02.2012)

⁶ Fuad, “Milli Facia: Çocuklarımızın Yüzde Yetmiş Ölüyor!”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, V, Şubat 1927, s. 2.

⁷ Makbule Sarıkaya, “Gülbüz Türk Çocuğu Dergisinde Çocuk Sağlığı Meselesi”, **Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi**, 9, Bahar 2009, s. 154.

⁸ “Milli Siyasetlerin En Mühimi Çocuk Siyasetidir”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, I, Teşrinievvel 1926, s. 2-3.

Türk Çocuğu, 1920’li ve 1930’lu yıllar Türkiye’si’nin sosyo-ekonomik, sıhhi ve eğitsel tüm sorunlarını gündemine almıştır. Bu yönüyle dergi, devletin çocuk politikasına destek verdiği gibi, ülkenin istikbali olacak nitelik ve sorumlulukta çocuk yetiştirilmesi yönünde yapılacakları da halka anlatmıştır. Zengin bir sıhhi içerikle ülkenin geleceğinin emanet edileceği çocuğu yetiştirme bilgisini bütün annelere ve çocuk yetiştirenlere öğretilmesine ve milletin geleceğine yön verecek çocuğa hak ettiği değeri verme yönünde toplumsal duyarlılığın yaratılmasına katkıda bulunmuştur.⁹ Böylece ideal “Gürbüz Türk Çocuğu” yetiştirilmesi yolunda uyarıcı, bilgilendirici ve teşvik edici yazılarla “Gürbüz” sözcüğüne fikri, sıhhi ve fiziki sağlamlık anlamları yüklenmiştir.

Ülkenin benimsediği sıhhat, çocuk ve nüfus politikalarına destek veren Cemiyet, çocuk konusunda dikkat uyandıracak ilgi çekici yarışmalar düzenlemiştir. Gürbüz çocuk, gürbüz güzeller, sıhhatli güzeller ve çok evlatlılar müsabakası gibi başlıklarla 1926’dan itibaren geleneksel hale getirilen yarışmalarla çocuk davasında toplumsal bilinç yaratılmaya çalışılmıştır. Bunlardan biri olan ve Gürbüz Türk Çocuğu’nda 1926’dan itibaren geleneksel hale getirilen gürbüz çocuk yarışmaları, özellikle çocuk bayramlarında daha geniş katılımı yapılmıştır. Farklı yaş ve kategorilerde yarışan çocuklar, toplumsal bir sosyalizasyon yaratılmasında iyi birer örnek olarak sunulmuş, hem nitelik hem de nicelik yönünden güçlü bir Türk milleti hedefine ulaşılması¹⁰ için halkın desteği ve katılımı sağlanmıştır.

Yurdun her yerinden çok sayıda çocuğun yarıştığı eğlenceli yarışmalardan biri olan gürbüz çocuk yarışması 1926’da derginin ikinci sayısında Gürbüz Çocuk Müsabakası ilanı ile gündeme gelmiştir. Yarışmaya ait ilanda; *“Gürbüz Çocuk Müsabakası, Muhtelif dereceli mükaafatlar verilecektir. Çocuklarını müsabakaya idhal edecekler birer fotoğraflarını göndermelidirler. Klişesi yapılabilmek veya basılmak için bu fotoğrafların gayet net olması lazımdır. Her resmin altına veya arkasına çocuğun yaşı, adı, sikleti, ne sütü ile emzirildiği ve mevzi-i adresi yazılacaktır. Müsabaka iki kısımdır. Birinci kısım sıfırdan iki yaş nihayetine kadar çocukları için. Bunların*

⁹ Turhan-Tunç, “Gürbüz Çocuk Nasıl Meydana Gelir?”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, II, Teşrinisani 1926, s.8-9 Dergide gürbüz çocuğun nasıl olduğuna ilişkin; *“Bu tabir ile çocuğun bünye ve seciye itibariyle gürbüz olması ve çoğalmasına vatan şiddetle muhtaçtır. Çocuğun sıhhatli ve gürbüz olmasını temin edecek takayyüdât, şerait-i sıhhiye ve içtimaiye, zevç ve zevcenin bünye, seciye ve seviye itibariyle küfiy olmasından başlar.”* bilgisi verilmiştir. Fuad, “Amerikada Çocuklar Saltanat Sürüyorlar”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, II, Ekim 1926, s. 8.

¹⁰ Şevket Süreyya, “Çok Nüfuslu Anadolu”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, LXVII- LXVIII, Nisan 1932, s. 20-22.

resimleri behemehal çıplak çektirilmelidir. İkinci kısım: ikiden beş yaş nihayetine kadar. Bunlar elbiseli olup olmamakta serbesttirler. Resimlerin bir an evvel merkez-i umumiyyeye gönderilmesi ve zarfın üzerine çocuk müsabakası cümlesinin yazılması rica olunur.”¹¹ gibi nitelikler yer almıştır.

“Gürbüz Çocuk Müsabakası” koşullarına uygun fotoğrafların gönderildiği yarışmada kazananlara çeşitli ödüllerin verileceği, klişesi yapılabilmesi ve iyi basılması için fotoğrafların net olması belirtilmiştir. Yarışma için Gürbüz Türk Çocuğu’na gönderilen her fotoğrafın altına veya arkasına çocuğun yaşı, adı, kilosuna, ne sütünle beslendiği, şimdiye kadar hasta olup olmadığı, açık adresi, ebeveynin mesleği ve fotoğrafın ne zaman çekildiğinin yazılması istenmiştir. Başvuru süresi uzun tutulan bu ilk genel müsabaka sonuçlanıncaya kadar dergiye gelen gürbüz çocukların fotoğrafları yayınlanmıştır.¹² Böylece bu yarışmaya katılan çocukların sıhhi durumları ve ölçüleri detaylandırılarak ideal çocuğun standartları belirlenmeye ve örnek olarak sunulmaya çalışılmıştır. Fotoğraflarıyla birlikte verilen bilgiler incelendiğinde; örneğin, “*Isparta Umum Gazeteciler Bayii Lütfü efendi kerimesi 13 aylık Pervin. Boyu 50 santim, ağırlığı 9 kilo. Anne sütünle beslenmiştir. Şimdiye kadar hiçbir hastalık görmemiştir*” yada “*Sinop Himaye-i Etfal Cemiyeti Reisi Zühdü Beyin ikiz evlatları. Yılmaz ve Yıldırım. Üç yaşındadırlar. Kısmen ana sütünle kısmen hayvan sütünle beslenmişlerdir. Hiç hasta olmamışlardır.*”¹³ gibi birbirine benzeyen fotoğraf altı açıklamalarında bu çocukların anne sütü aldığı ve hiç hastalık geçirmediği belirtilerek anne sütü veya sıhhi süt ile hastalık geçirmeme arasında bir ilişki kurulmuş, boy kilo ve yaş ilişkisiyle de ideal ölçüler canlı örneklerle çocuk büyütenlere sunulmuştur. Farklı meslek ve gelir gruplarından ailelerin hatta ailesiz çocuklarının katıldığı bu yarışmada ortak özelliğin gürbüzlük olması dikkate değerdir. Çünkü milletvekili ve kaymakam çocuklarının yanında katip, öğretmen gibi meslek mensubu kişilerin çocuklarının hatta İstanbul, Aksaray’da Şehit Muhammed Refik Efendinin kızı Sühendan veya Ana Kucağından metruk çocuk Çelik gibi şehit ve kimsesiz çocuklar da sıhhat ve gürbüzlük örneği olarak sunulabilmiştir.

¹¹ “Gürbüz Çocuk Müsabakası”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, II, Teşrinisani 1926, s. 16.

¹² **Gürbüz Türk Çocuğu**, III, Kanunuevvel 1926, derginin farklı sayfalarına dağıtılan 16 fotoğraf bulunmaktadır.

¹³ “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXIX, Şubat 1929, s. 23.

Kars'tan Edirne'ye, Samsun'dan Mardin'e kadar yurdun dört biryanından hatta Amerika'dan Kıbrıs'a kadar farklı ülkelerden de çocukların katıldığı Gürbüz Çocuk Müsabakası başlangıçta iki bölümden oluşmuştur. Birinci kısım, sıfırdan iki yaşın sonuna kadar çocuklar için iken, ikinci kısım ikiden beş yaş sonuna kadardı. Genel merkeze gönderilecek fotoğrafların konulduğu zarfın üzerine "çocuk müsabakası" ibaresinin yazılması, katılımcıların bilgileri okunaklı bir yazıyla ve anlaşılır şekilde doldurması hususlarına dikkat çekilmişti. Sonraki yıllarda yarışmanın isminde yapılan küçük değişiklikler ve yeni kategorilerle 1930'larda Gürbüzlük Müsabakası 4 grupta yapılmış ve bu yarışmaya bir buçuk yaşından iki yaşına kadar olanlar, iki yaşından üç yaşına kadar olanlar, üç yaşından beş yaşına kadar olanlar ve beş yaşından altı yaşına kadar olan çocuklar katılmıştır. Dergide, Gürbüz Çocuk Yarışmasına benzer koşullara sahip Güzellik Müsabakası adıyla yapılan yarışma üç bölümden oluşturulmuş ve güzellik yarışmasına, iki yaşından üç yaşına kadar, üç yaşından beş yaşına kadar ve beş yaşından altı yaşına kadar olan çocuklar iştirak etmiştir. Gürbüz Türk Çocuğu'nda çocuklar arasında düzenlenen başka bir yarışma ise temizlik yarışmasıdır. Bu yarışmaya, bir buçuktan altı yaşına kadar çocuklar 4 kategoride katılmaktaydı.¹⁴ Başlangıca göre zamanla adları ve alt grupları değişip genişletilen çocuk yarışmalarının sıklığı ve sayısı, katılımın ve ilginin yoğunluğuna göre arttırılmıştır. Genellikle küçük yaştaki çocuklar arasında farklı isimlerle düzenlenen bu yarışmalar ile toplum, sağlıklı ve gürbüz çocuklar yetiştirmeye özendirilmek istendiğinden yarışma sürekli hale getirilmiştir.

Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin katkısıyla sürdürülen yarışmaya ilişkin her tür ilan, açıklama ve sonuçlar Gürbüz Türk Çocuğu'nda yayınlanmıştır.¹⁵ İlki derginin ikinci sayısında ilan edilen Gürbüz Çocuk Müsabakası, bir yıldan kısa sürede sonuçlandırılarak, kazananlar onuncu sayıda büyük bir coşkuyla okuyucuya duyurulmuştur. Birinci Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası'na iştirak eden çocukların en gürbüzleri 26 Mayıs'ta Çocuk Sarayı'nda bir hakem heyeti tarafından seçilmiştir. Yarışmaya katılan çocukların seçim işi bir hakem heyeti tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu hakem heyeti üyeleri arasında; Ana Kucağı Müessesesi Müdürü Ayşe Hanım, Himaye-i Etfal Ankara Merkezi Reisi Feridun Bey, Etfal Mütahassısları Doktor Hamid

¹⁴ **Gürbüz Türk Çocuğu**, LXI, Teşrinievvel 1931, s. 21-22.

¹⁵ **Gürbüz Türk Çocuğu**, III, Kanunuevvel 1926, s. 9.

Osman ve Doktor Ali Vahid Beylerle Ajans Muharrirlerinden Süreyya Fehmi ve Hakimiyet-i Milliye Gazetesi Tahrir Müdürü Naşid Hakkı Beyler yer almıştır.¹⁶

Yarışmayı kazanan çocukların aileleri farklı mesleklerden olup, imamdan askere, tüccardan devlet memuruna kadar geniş kitlenin katılımı sağlanmış ve ilk müsabakaya iki yüze yakın çocuk iştirak etmişti. Yarışmayı kazanan çocukların isimleri ve fotoğrafları Gürbüz Türk Çocuğu'nda yayınlanmış ve kazananlara üzerleri Himaye-i Etfal markası işlenmiş ve müsabakanın tarihiyle çocuğun isminin yazılı bulunduğu birer gümüş vazo hediye edilmiştir. İlk müsabakaya gösterilen ilgiden dolayı dergi hemen ikinci bir yarışma başlatmış, ikinci müsabaka 22. sayıda son bulmuş ve sonuçları açıklanmış, hemen arkasından üçüncü yarışmanın ilanı verilmiştir.¹⁷

Himaye-i Etfal Cemiyeti, zamanla güçlendikçe ve milletin desteğini aldıkça¹⁸ daha etkin yarışmalar düzenlemiştir. Örneğin tüm yurttaki ilk kez kutlanan 1927 tarihli 23 Nisan Çocuk gününde ve Çocuk Haftalarında merkezde olduğu gibi şubelerinde de Gürbüz Çocuk Müsabakası düzenlenmesini teşvik etmiştir. Bu tarihten itibaren yarışma üç kısımdan oluşturularak; iki yaşına kadar süt çocukları, iki-yedi yaş arası oyun çocukları ve yedi-on dört yaş arası mektep çocukları kategorisi belirlenmiştir. Halk arasında büyük ilgi uyandıran yarışmalara katılım yoğun olmakla birlikte sonuçlar hazırlanan eğlenceli programlarla ilan edilmiştir.¹⁹ Merkez ve şubelerde düzenlenen bu yarışmaların sonuçları dergide fotoğraflar eşliğinde yayınlanmış, yarışmayı kazanan çocuklara ödülleri, katılan çocuklara şeker ve onları iyi yetiştirenlere takdir belgeleri hakem heyeti tarafından törenle verilmiştir.²⁰

¹⁶ **Gürbüz Türk Çocuğu**, X, Temmuz 1927.

¹⁷ “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası” **Gürbüz Türk Çocuğu**, IV, Kanunisanı 1927, s.31; “Gürbüz Çocuk Müsabakası”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, IV, Kanunisanı 1927, s.38; “Bu Nüşamızda Çocuk Müsabakasının Neticelerini Okuyunuz.”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, X, Temmuz 1927, Kapak; “Birinci Kısım Çocuk Müsabakası Bitti Tafsilatı Bu Nüşamızda Okuyunuz”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, X, Temmuz 1927 s.13; “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakasının İkinci Kısım”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XI, Ağustos 1927, s.17; “Anneler, Babalar, Müsabakamıza Yavrularınızın Resmini Gönderiniz”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XV, s. 14; “Anneler, Babalar, Müsabakamıza Yavrularınızın Resmini Gönderiniz”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVI, s.15; “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası 2. Müsabaka Bitmek Üzeredir.”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVII, s.3; “Müsabakamız”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXI, Haziran 1928, s. 40; “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakasının İkinci Kısımının Neticesi”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXII, Temmuz 1928, s.12; “Müsabakamız” **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXII, Temmuz 1928, s. 19; “Gürbüz Türk Çocuğu Üçüncü Müsabakasına Başlanıyor”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XXIII, Temmuz 1928, s. 14-15.

¹⁸ Yusuf Akçuraoğlu, “Milli Şuur ve İnsani Vicdan, Himaye-i Etfale Yardımı Emreder”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, IX, Haziran 1927, s. 12-14.

¹⁹ “Bursa’da Çocuk Müsabakaları”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, IX, Haziran 1927, s. 17-18.

²⁰ “Tokat’ta yapılan Gürbüz çocuk müsabakasının neticesi”, **Gürbüz Türk Çocuğu**, XVIII, Mart 1928, s.13-16. Örneğin, Tokatta yapılan Gürbüz çocuk müsabakasına 101 çocuk (bunlardan 39’u bir yaşında,

“Gülbüz Çocuk Müsabakası”na rağbetin çok olması nedeniyle dergi, daha büyük çocuklar için “Gülbüz Güzeller Müsabakası”nı başlatmış, bu müsabakaya 12-18 yaş aralığında kız ve erkek çocuklar katılmışlardır. Müsabakanın özellikleri; “*Burada güzellikten maksat sırf yüz güzelliği değildir. Herhangi bir vücut sıhhatçe, bünyece, tenasüpçe kuvvetli ve matlup derecede ise o vücut güzel demektir. Bütün bu esaslardan maada bir de çehre güzelliği varsa şüphesiz bu cihet de nazar-ı dikkate alınacaktır.*”²¹ denilerek fiziksel güzelliğin dışında çocuğun sıhhat ve gülbüzlüğünün ön plana alınacağı ifade edilmiştir. Bu yarışmanın şartları arasında; fotoğrafların kartpostal büyüklüğünde ve yarı bele kadar çekilecek şekilde olması, resimlerin arkasına sadece il, okul adı ve yarışmanın isminin yazılması istenmiştir. Yarışma süresi Ocak-Nisan arasında 3 ay (1 Kanunusani 927 tarihinden itibaren 1 Nisan 927 tarihine kadar 3 aydır) olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu yarışmaya katılan çocuklardan dergi tarafından düzenlenmiş bir cetveli doldurulup gönderilmesi istenmiştir. Bu cetvelde; “ebeveynin ismi ve adresi”, “çocuğun ismi, doğum yeri ve tarihi”, “*mektebin ismi ve sınıfı*”, “*santim hesabıyla; boy, göğüs genişliği, kafa genişliği, sikleti kilogram, göz avarızı, diş avarızı, tekellüm avarızı, alamet-i farikası, şimdiye kadar hasta olup olmadığı*” gibi bilgiler bulunmaktaydı. Bu cetvelin yanında çocuk tarafından doldurulan bir formun çocuğun okulundaki “müdür, tabip ve idman muallimi” tarafından imzalandıktan sonra merkeze gönderilmesi gerekli kılınmıştır. Bu cetvelde ve formda bulunan bilgiler müsabakada yine sağlıklı gelişimin ön planda tutulduğunu göstermektedir. Aynı nitelikler 1930'lara doğru “Güzel Yavrular” başlıklı yarışma da dile getirilmiş, katılımcılardan ideal beden ölçülerinin yanında anne sütüyle beslenmiş, hiç hastalık geçirmemiş sağlıklı çocuk olmaları özellikleri dikkate alınmıştır.²²

Gülbüz Türk çocuğu yarışmasının uzun yıllar sürdürüldüğü dergide birçok çocuk yarışması biri bitmeden öteki başlatılacak kadar yoğun ilgiyle takip edilmiş,²³ derginin

---

25'i iki yaşında, 18'i beş yaşında olup 32 çocuk tokat süt damlasından süt yardımı almışlardır) katılmıştır. “Mecmuamızın Yeni Müsabakası”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXXVII, Ekim 1929, s.17; Ekim 1929'da ilan edilen yarışmayı kazananlara verilecek ödüller; birinciye vazo, ikinciye bir kitap, üçüncüye bir resim defteri idi.

²¹ **Gülbüz Türk Çocuğu**, IV, Kanunusani 1927.

²² “En Güzel Yavru”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXXIX, Aralık 1929, s.25.; “En Güzel Yavru”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XXX, Kanunusani 1930, s.23. En Güzel Yavru”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XLI, Şubat 1930, s. 24.

²³ Gülbüz çocuk müsabakasında kazananlar, **Çocuk**, VI, Haziran 1936, s.10. Yarışma derginin sadece çocuk ismiyle ve çocuklara yönelik çıktığı yıllarda da devam etmiş ve sonuçlar aylık çıkan çocuk dergisinde yayınlanmıştır.

yanında konu radyolara taşınmış, bu yarışmalar çocuk bayramlarının vazgeçilmezleri arasına girmiştir. Çeşitli etkinliklerle kamuoyunun gündeminde tutulan bu yarışmalar yarının neslini gülbüz görme idealini geniş kitlelere duyururken onların yardım ve desteğini de almıştır.²⁴

Sonuçta; ülkenin nüfus davası ve bununla çok yakından ilişkili olan çocuk davası “*bir fert davası, bir zümre davası, bir hükümet davası değil, bir istikbal davası olduğu*”²⁵ gerçeğinden hareketle Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti, çocuk ölümlerini engelleyecek bir nüfus siyasetini benimsemiş, sosyal teşkilatlanmasını bütün Anadolu’ya yayarak çocuk yetiştirme bilgisini annelere öğretip, gebe veya yeni doğan kadının ekonomik, sosyal, sıhhi ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayarak nüfus meselesini bir dava haline getirmiştir. Benimsenen çocuk davasının başarıya ulaşmasında Cemiyetin yayını olan Gülbüz Türk Çocuğu, 1926’dan itibaren geleneksel hale getirilen “Gülbüz Çocuk Yarışması” gibi çocuk yarışmaları ile sağlıklı ve zinde çocuk örnekleriyle toplumda çocuk konusunda duyarlılığı arttırmıştır.

Gülbüz Türk Çocuğu, sağlık, kültür ve eğitim hizmeti vermenin yanında düzenlediği çocuk yarışmaları ile “*Çocuğun sıhhi, terbiyevi inkişafına yardım eder*” hedefini gerçekleştirmede ve çağdaş normlarla yeniden şekillendirilen birey, anne, aile ve topluma örnek modeller sunmada başarılı rol üstlenmiştir. Bu yönüyle Gülbüz Türk milletine ulaşma idealine atfen seçilen yarışmanın Gülbüz Türk Çocuğu ismiyle; akıl ve ruh sağlığı yerinde, iyi eğitim almış, bilgili, vatan ve milleti için yılmadan çalışabilecek nitelikte Türk vatandaşının yetiştirilmesi amacı geniş kitlelere yayılmıştır. Yarışmada okuyucuya canlı kanıtlarla sunulan çocuk örnekleri millete gelecekte “*Türk Çocuğu’nu gülbüz yetiştirmek ve Gülbüz Türk çocuklarından kuvvetli, sağlam bir millet vücuda getirmek...*”²⁶ idealini vermeyi hedeflemiştir.

Müsabakaya katılan veya kazananlardan Fotoğrafi yayınlananların listesi	Gülbüz Türk Çocuğu		
	Sayı	Sayfa	Yıl
Ankara’da Sıhhiye ve Muavenet İctimaiye Vekaleti Muhasebe Müdürü Yahya Nahi Beyin oğlu Aydın	II	21	1926
Adapazarı’nda Çıracılar Sokağında Kaymakam Naci beyin oğlu	II	21	1926

²⁴ Kazım Nami, “Yarının Neslini Gülbüz Görmek”, **Çocuk Haftası**, II, İstanbul, 1930, s.85-87; İsmail Sefa, “Çocuk Türk Milletinin Varlığıdır”, **Çocuk Haftası**, II, İstanbul, 1930, s. 94-95.

²⁵ Sabiha Zekeriya, “İstikbal Davası”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, XIX, 1927, s. 30-31. Kazım Nami, “Yarının Neslini Gülbüz Görmek”, **Çocuk Haftası**, II, İstanbul, 1930, s. 85-87.

²⁶ “Gülbüz Türk Çocuğu Niçin İntişar Ediyor”, **Gülbüz Türk Çocuğu**, I, Teşrinievvel 1926, s. 1.

İlhan			
Ankara'dan Hüseyin Habib	II	21	1926
Erzurum Mebusu Münir Hüsrev Beyin oğlu Çetin	II	21	1926
T.C. Baş Vekili İsmet Paşa Hazretlerinin oğlu Erdal İsmet	III	15	1926
T.C. İş Bankası Ankara Merkezi Muamelat Müdürü Salahaddin Beyin kızı Jale	III	17	1926
Baş Vekalet Evamir ve Mükerrerat Müsveddi Memduh Ziya beyin kızı Nermin	III	19	1926
İstanbul'da Divan-ı Muhasebat Murakkiplerinden Keşanlı Sami Beyin torunu ve Viktorya Roberlin Sigorta Şirketi Müfettişi Kamil Beyin oğlu Aydın	III	24	1926
Ankara Merkez Kumandanlığı Memiş Efendinin oğlu Akşit	III	25	1926
İstanbul Vilayeti Emlak Maliye Reisi Müzhir Beyin kızı Payidar Necla	III	37	1926
Maarif Vekaleti Aylık Tedrisat Mümeyyizlerinden Münib Beyin oğlu Sırrı	III	37	1926
Ankara Adliye Müfettişi Necati Beyin kerimesi Süheyla Güzin	III	38	1926
Hakimiyet-i Milliye Matbaası Sermürettibi Ahmed Beyin oğlu Erdoğan	IV	2	1927
İstanbul Galata'da Güzide Hanımın kızı Firuzan	IV	4	1927
İstanbul,Aksaray'da Şehit Muhammed Refik Efendinin kızı Sühendan	IV	5	1927
İstanbul,Süleymaniye'de Süreyya Beyin oğlu M.Rıza	IV	5	1927
İstanbul'da Dr.Mustafa Münif Paşanın torunu M.Ali	IV	12	1927
Ankara'da Hakimiyet-i Milliye Matbaası Makinistlerinden Mustafa Zeki Efendinin kızı Suad	IV	14	1927
Kırklareli'nde Halim Beyin oğlu Ertuğrul	IV	16	1927
İstanbul Kolordu Levazımı I. Kısım Müdürü Ziyaeddin Beyin kızı Süreyya	IV	17	1927
Tekirdağ'ında Alay Muamelat Memuru Nuri Reşad Beyin oğlu Mahmud Reşad	IV	18	1927
Tekirdağ'ında Alay Muamelat Memuru Nuri Reşad Beyin kızı Bediha Reşad	IV	19	1927
Kadıköy Zabıta Memurlarından İbrahim Efendinin Oğlu Nedai	IV	20	1927
Taşköprü Ziraat Banka Veznedarı Fahri Beyin kızı Lamia Fahrünnisa	IV	27	1927
Abbas Osman Beyin kızı Elanur	IV	29	1927
İstanbul'da Türk Anonim Şirketinde Daktilograf Mevhibe Hanımın kızı Mabude Senem Hayri	IV	32	1927
Hariçiyeye Vekaleti Mümeyyizlerinden Hamid Beyin oğlu M.Nur	IV	35	1927
Bern Sefiri Münir Beyin kızı Selma	V	2	1927
Diyarbakır Valisi Ali Rıza Beyin oğlu Ertuğrul	V	3	1927
Balye Şubesi Mulhakkı Yüzbaşı Emin Beyin oğlu Hamid Vecdet	V	5	1927
Gelibolu'da Muallim Hasan Basri Beyin oğlu İlhan	V	6	1927
Zonguldak'ta Muhasebe Varidat Mümeyyizi Muhammed Beyin biraderi Nail Beyin oğlu Selçuk	V	9	1927
İstanbul,Çağaloğlu'nda Reşad Beyin hanesinde Muhammed Semih	V	10	1927
Binbaşı Muhammed Nuri Beyin kızı Nebahat	V	12	1927
Sinop Vilayeti Tahriratbaşı Katibi Hüseyin Mahir Beyin yeğeni Kamuran	V	12	1927
Beyoğlu'nda Saim Beyin oğlu Erol Tekin	V	13	1927
Kadıköy'ünde Dr. İsmail Hikmet Beyin oğlu Binyad	V	15	1927

İstanbul, Maçka civarında Vatman Mecid Efendinin oğlu Server	V	20	1927
Sofya Sefirimiz Rıdvan Beyoğlu Hüsrev Beyin oğlu Ali Faruk	V	21	1927
İstanbul, Polis Müdüriyeti Muhasebe Müdürü Esad Beyin kızı Hatice Esad	V	21	1927
İstanbul'da Askeri II. Sınıf Muamelat Memuru Abdullah Şevki Beyin oğlu Kemal	V	22	1927
Antalya Muayene Memurlarından Reşad beyin kızı Naciye	V	22	1927
Tekirdağ'ında Muallim Raşid Beyin oğlu Vüsat	V	23	1927
Sinop Vilayeti Sıhhiye ve Muavenet İçtimaiye Müdürü ve Himâye-i Etfâl Merkezi Reisi Dr. Hasan Zühtü Beyin ikiz çocukları	V	25	1927
İstanbul'da Türk Muharrirlerinden İbrahim Necmi Beyle Ayşe Saibe Hanımın oğlu Osman Amil	V	26	1927
Denizli Orta Mektep Tarih Coğrafya Muallimi Yusuf Beyin oğlu Necati	V	27	1927
Himâye-i Etfâl Cemiyeti Merkez Umumi Azası ve Sıhhiye Dairesi İkinci Şube Müdür Muavini Dr. Cevdet Tahir Beyin kızı Sevim Handan	V	28	1927
İstanbul, Nafia Müteahhidi Cevad Rıfat Beyin oğlu Bülend	V	28	1927
Fatih Daire-i Belediyesi Heyet Fenniyesinde Akif Beyin oğlu Haluk	V	29	1927
Osmaneli Kazası Maliye Sandık Emni ve Himâye-i Etfâl Cemiyeti Reisi Osman Nuri Efendi kerimesi Mualla Osman	V	29	1927
Erzincan'da Kolordu Sertabibi Muavini Mustafa Naili Beyin çocuklarından oğlu Sina, kızı Naime Betül	V	30	1927
Maarif Vekaleti Mümeyyizlerinden Mustafa Nami Beyin oğlu Midhat Yıldırım	V	31	1927
Kocaeli Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Müdürü ve Mahalli Himâye-i Etfâl Merkezi Reisi Vekili Dr. Hıfzı Nuri Beyin altıncı evladı Necla Cankapa	V	31	1927
Adliye Vekaleti Evrak Müdürü Katiplerinden Necati Beyin kızı Necla	V	32	1927
İstanbul'da Eyüb'de Birinci Mülazım Osman Beyin kızı Fatma Şermin	V	34	1927
Otobüs Şirketi Fabrikasında Mühendis M. Ali Efendinin çocuğu	V	38	1927
Edremit Ziraat Fen Memuru Sadi Beyin oğlu Cafer Sedad	V	40	1927
Zonguldak Belediye ve Himâye-i Etfâl Reisi Hüseyin Fehmi Beyin torunu ve Erkeli Kömür Şirketi Fabrika memuru Makbul beyin oğlu Levend Makbul	VI	3	1927
Samsun'da Divan Muhasebat Şef Murakibi Nusret Beyin oğlu Turgut	VI	3	1927
Tuzla'da Alayda Bölük Kumandanı Yüzbaşı Burhaneddin Beyin kızı Bedia	VI	12	1927
Kastamonu Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Katibi Sabri Beyin oğlu Nejad	VI	20	1927
Avanos İlk Erkek Mektebi Baş Muallimi M. Kuddusi Beyin oğlu Muzaffer Yıldırım	VI	20	1927
Samsun-Sivas Demiryolu Merkez Muhasiblerinden Abdulkadir Beyin oğlu Esad Dünder	VI	21	1927
Hayrabolu Ziraat Bankası Memuru Ahmed Besim Efendinin kızı Bedia	VI	23	1927
Amerika'nın Chicago şehrinde Ahmed Efendi oğlu Arif	VI	24	1927
Edremit'te Fırka ikinci Şube Müdürü Yüzbaşı Vehbi Beyin kızı Perran	VI	25	1927

Kıbrıs'ta Adliye Hakimi M.Raif Efendinin oğlu Yılmaz Rauf	VI	28	1927
Kocaeli vilayeti Polis Müdürü Yusuf Ziya Beyin oğlu Mustafa Kemal	VI	29	1927
Erkan-ı Harbiye-i Umumi Talim ve Terbiye Dairesi'nde Yüzbaşı Nail Beyin kızı Lamia	VI	30	1927
Mardin Mebusu Ali Rıza Beyin kızı Gönül	VI	38	1927
Kırklareli Hudut Taburu İaşe Zabiti I. Mülazım İsmail Hakkı Bey'in oğlu Şinasi	VII	34	1927
Çubukabad Ehaz Asker Şubesi Reisi Binbaşı Arif Beyin kızı Rukzan	VII	36	1927
Adana Lisesi İkinci Müdürü Hüseyin Hüsnü Beyin oğlu Ali Hikmet	VII	37	1927
Eskişehir'de Gümüşhane Mebusu Sabık Hacı Mustafa Beyin torunu Alparslan	VII	37	1927
Burhaniye Himâye-i Etfâl Mektebi Müdürü Nazım Beyin oğlu Turgut	VII	39	1927
Bolu Orman Müdürü Beyin yeğenleri (ikizdir) Meliha ile Orhan	VII	46	1927
Bolu Ağır Ceza Reisi Beyin çocukları Tufan ile Ayhan	VII	47	1927
Bolu'da Tekaud Şube Katibi Muharrem Beyin altıncı çocuğu İslahaddin	VII	47	1927
Düzce'de Un Fabrikatörü Fettah Beyin oğlu Hazım	VII	48	1927
Ankara Posta ve Telgraf Murakıbbı Ömer Melih Beyle Bursa Kız Muallim Mektebi Edebiyat Muallimi Hamide Melih Hanımın kızları Harikazinnur	VIII	6	1927
Avanos Himâye-i Etfâl Cemiyeti azasından muallim M. Hulusi Beyin oğlu Şahin	VIII	6	1927
Edremit Hastahanesi Operatörü Edhem Beyin oğlu Aydın	VIII	6	1927
Türkiye İş Bankası Sigorta Memuru Tahsin Tahir Beyin oğlu Cengiz	VIII	7	1927
Adapazarı Belediye Dairesi Muhasebecisi İbrahim Edhem Beyin kızı Perihan	VIII	7	1927
Bodrum'da Harita Müdüriyeti Umumisi Topograf Zabıtlarından Birinci Mülazım Adil Beyin oğlu Tuğrul	VIII	7	1927
Kız Mektebi muallimlerinden Fatma Nihad Hanımın kızı Nezahat	VIII	8	1927
Erbaa Tütün İnhisar İdaresi Muhasebecisi Hamdi beyin oğlu Sabahaddin	VIII	8	1927
Adana'da tüccardan M. Hulusi Beyin oğlu Suad	VIII	9	1927
Afyonkarahisar Mebusu Ali Beyin oğlu İstiklal Ali	VIII	9	1927
Erbaa Himâye-i Etfâl Cemiyeti Reisi Cevad Şefik Beyin oğlu Şehabeddin	VIII	14	1927
Erbaa Himâye-i Etfâl Cemiyeti Reisi Cevad Şefik Beyin kızı Feriha	VIII	14	1927
Ceyhan Himâye-i Etfâl Reisi Eczacı Abbas Hilmi Beyin oğlu Adnan	VIII	15	1927
Kastamonu Tuhafiye tüccarından Yusuf Ziya Beyin kızı Halide Ferda	VIII	15	1927
Maarif Memuru Naci Beyin kızı Rahşan	VIII	17	1927
Samiye Hanımın kızı Sürayya	VIII	17	1927
Keskin'de mukim Asaf Beyin kızı Güherşah	VIII	17	1927
Kuşadası'nda Perukar Hasan Tahsin Efendinin oğlu Burhan Cahid	VIII	17	1927
Samsun'da Yemenicizade Hasan Fahri Beyin kızı Cahide	VIII	17	1927
Diyarbakir Himaye-i Etfal Merkezi Reisi Dr. İhsan Beyle Heyet Merkezi azasından Zehra İhsan Hanımın kızları Sara ve Sevim	IX	2	1927
Balıkesir Baliye Kız Mektebi Muallimi A. Rüşdi Beyin oğlu	IX	4	1927

Mehmet Muhid			
Kıbrıs Adası Baf Kazası Varidat Katibi M. Tevfik Beyin oğlun Refet	IX	4	1927
Kıbrıs Adası Baf Kazası Varidat Katibi M. Tevfik Beyin kızı Süheyla	IX	4	1927
Adana'da Doktor Kaymakam Şevket Beyle Şadiye Hanımın kızları Handan	IX	5	1927
Kütahya İmam ve Hatip Mektebi Müdürü Ahmed Tevfik beyin oğlu Kemal Gültekin	IX	5	1927
Samsun'da Cemiyetler Murakıbi Sabit Beyin kızı Sabiha	IX	5	1927
Emlak Bankası Muhasebe Memurlarından Vacid beyin oğlu Osman Satı	IX	6	1927
Edremit-Horan Kasabasında Eminzade biraderlerin Sabuncu Ustası İbrahim Ertuğrul efendinin kızları Belkıs ile Gönül	IX	6	1927
Ankara'da fotoğrafçı Mehmed Ali Beyin çocukları	IX	7	1927
Avanos Mal Müdürü Recep Beyin oğlu Zülfü	XI	17	1927
Lice Kazası Kaymakamı Nihad Beyin oğlu Necib Selçuk	XI	17	1927
Balye meydanları Levazım Müdürü Cevad Beyin oğlu Aydın	XI	17	1927
Asker Şube Reisi Binbaşı Tahsin Beyin kızı Nebahat	XI	17	1927
Bilecikli (Ertuğrul vilayeti) Ahmed Hamdi Efendinin kızı Mukadder	XI	17	1927
Diyarbakır'de Fırka Sertabibi Muavini Dr. Sabri Beyin kızı Selma	XI	19	1927
Ankara'nın Karayış Mahallesinde 9/6 numaralı hanesinde mukim Zehra Hanımın oğlu Tevfik Rüşdi	XI	20	1927
Balye Merkez Erkek Mektebi Müdürü İbrahim Edhem Beyin oğlu Kemal Oğuz	XI	20	1927
Ünye Merkez Mektebi Baş Muallimi Ruhi Hasan Beyin kızı Sevim	XI	20	1927
Hopa kazası Himâye-i Etfâl cemiyeti Reisi Dava Vekili Şehrîzade Yahya Vehbi Beyin oğlu Sabahaddin	XI	20	1927
İstanbul'da zabitanın Edib Şükrü Beyin oğlu Ali Orhan	XI	22	1927
Rize Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Müdürü Musa Kazım Beyin oğlu Mehmed Münici	XI	22	1927
Boyabad Yatı Mektebi Hesap Memuru İbrahim Zeki Beyin kızı Firuzan	XI	22	1927
Antalya Nakliye Umumi Ambarı Müesseselerinden M.Nuri Beyin oğlu Seci	XI	25	1927
Salihli'de Gaurzade Ali Osman Efendinin oğlu Nevzad	XI	25	1927
Fethiye'de Alemdarzade Ahmed Hulusi Beyin oğlu Osman Bedri	XI	26	1927
İzmir'de Ticaret Gazetesi Sahibi Reşad Beyin oğlu Mehmet Reşad	XII	30	1927
Adliye Vekaleti Matbaası Ser Mürettibi Abdulmuttalib Efendi kızı Suzan	XII	31	1927
Sabık Keskin ziraat Fen Memuru Mahmud Şevket Beyin kızı Neriman	XII	31	1927
Kars Himâye-i Etfâl Cemiyeti Heyet İdare Azasından Evkaf Müdürü Talat Beyin oğlu İlhan Reşad	XII	31	1927
Trabzon Islaha Sevk Memuru Münir efendinin kızı Şükran	XII	32	1927
İstanbul'da Yılmaz Ticarethanesi Sahiplerinden Hilmi Beyin oğlu İlhan	XII	32	1927
Fuad Beyin oğlu Emin	XII	32	1927
Soma'da Fotoğrafçı Abdurrahim Efendinin kızı Perihan	XIII	28	1927
Burhaniye Askeri Şubesi Mülhâkı Yüzbaşı Emin Beyin oğlu Hamid Vecdet	XIII	28	1927

Balıkesir'de Çayırhisar'da Topçu Alay Kumandanı Yüzbaşı Hakkı Beyin kızı Hale Sevim ve oğlu Turgut	XIII	28	1927
Polatlı Sıtma Mücadelesi II. Daire Sıhhiye Memuru Ahmed Hamdi Beyin oğlu Abdurrahman Sami	XIII	29	1927
Niğde Himaye-i Etfal Reisi Maarif Müdürü Hadi Tuğrul Beyin kızı Ülker	XIII	31	1927
Soma Ziraat Bankası Muavini Kamil Beyin oğlu Erdoğan	XIII	31	1927
Ankara Merkez İnzibat Bölük Kumandanı Yüzbaşı Refet Beyin oğlu Doğan	XIII	31	1927
Ankara İmaret Mahallesinde Marangoz Ustalarından Bartınlı İbrahim Efendinin kızı Suzan	XIV	5	1927
Kastamonu Ziraat Bankası Muhasebeci Muavini Refet Beyin kızı Zehra	XIV	5	1927
İzmir'de İnce oğlu Avukat Hamid Şevket Beyin kızı Zafer Hamid	XIV	24	1927
İzmir'de İnce oğlu Avukat Hamid Şevket Beyin kızı Halas Hamid	XIV	25	1927
İstanbul İcra Dairesi Reisi Ahmed Refik Beyin kızı Mefkure	XIV	26	1927
Konya Lisesi Riyaziye Muallimi Şevki Beyin kızı Saide	XIV	27	1927
Diyarbakır'da Tayyare Makinisti Cemal Beyin oğlu Nejad	XV	14	1927
Alay Kaymakamı Nazım Beyin oğlu Affan	XV	14	1927
Tüccar Gaziantepi Kemal Mazlum Beyin oğlu Ziya Mazlum	XV	14	1927
Ergani Madeni Hükümet Tabibi Zahid Beyin oğlu Lemi	XV	14	1927
Fırka Topçu Alay Kumandanı Kaymakam Ata Beyin kızı Emel	XV	14	1927
Resumat Müdüriyet Umumisi Memuru Mazhar Beyin kızı Ayten	XV	15	1927
İlgın Himaye-i Etfal Cemiyeti Reisi Ali M.Ahmed Şükrü Beyin oğlu Yaşar	XV	15	1927
Urla'da Tüccar İsmail Hakkı Beyin mahdumu Edhem	XVI	15	1928
Samsun Sıhhiye ve Muavenet İçtimaiye Müdürü Mazhar Beyin oğlu Coşkun	XVI	15	1928
Merkez Memuru Hasan Beyin oğlu Erdoğan	XVI	15	1928
Ankara Numune Hastahanesi Sertabib Beyin oğlu Selçuk	XVI	15	1928
Karamürsel Merkez Mektebi Müdürü ve Maarif Memuru Beyin oğlu Haluk	XVI	15	1928
İbrahim Zeki Beyin oğlu Aykut	XVI	15	1928
Şükran Hanım	XVII	14	1928
Çorum'da Tütüncüzade Ahmed Efendinin oğlu Necdet	XVII	14	1928
Zara'da Hamid Beyin oğlu Kazım Şinasi	XVII	14	1928
Salihli'de Komisyoncu Haşim Beyin oğlu Şehab Samim	XVII	14	1928
Adapazarı'nda Rehber Terakki Mektebi Muallim Affan Beyin kızı Betül	XVII	14	1928
Salihli'de Komisyoncu Haşim Beyin kızı Reşide	XVII	14	1928
Mülazım Mehmed Ali Beyin oğlu Faruk	XVII	15	1928
Gebze'nin Güzeller Mahallesinde Abdullah Efendinin kızı Azade	XVII	15	1928
Kayseri'de Tayyare Mühendisi Cemal Beyin oğlu Turgud Doğan	XVII	15	1928
Aydın Himaye-i Etfal Cemiyeti Reisi Dr Ahmed Nafiz Beyin oğlu Gültekin	XVII	15	1928
Bodrum Mektep Müdürü Ali Subhi Beyin oğlu Cengiz	XVIII	22	1928
Mustafa Refet Beyin mahdumu Mahmud Safa	XVIII	22	1928
Besim Nuri Beyin beşinci kerimesi Sabiha	XVIII	22	1928
Ana Kucağından Metruk Çocuk Çelik	XVIII	22	1928
Kığı Müddei Umumisi Salih Zeki Beyin mahdumu Nuri	XVIII	22	1928
Ahmed Kemal Bey kerimesi Sevim Muazzez	XVIII	22	1928
Şarköy Ziraat Fen Memuru mahdumu Turhan	XVIII	22	1928

Ziraat Memuru Mehmed Bey kerimesi Handan Hanım	XVIII	22	1928
Umum Kayıkçı ve Sandalcılar Cemiyeti Katibi A. Ali Beyin mahdumu Nejad	XVIII	23	1928
Lütfi Beyin kerimesi Zehra	XVIII	23	1928
Mehmed Reşad Beyin mahdumu Süreyya	XVIII	23	1928
Avukat Faik Kemal Beyin hafidi (torun) Şefik	XVIII	23	1928
Rahmi Beyin hafidi Nezahat Hanım	XVIII	23	1928
Sıdkı Bey kerimesi Mualla	XVIII	23	1928
Köyceğiz Kaymakamı Vasfi Beyin mahdumu Tekin Fikri	XVIII	23	1928
Artvin Maarif Müdürü Vehbi Beyin oğlu Nejad Altay	XVIII	23	1928
Bursa Elektrik Şirketi Müdürü Hamdi Beyin kızı Nur	XIX	25	1928
Muallim Hilmi Beyin kızı Melahat	XIX	25	1928
Kıdemli Yüzbaşı İsmail Emin Beyin mahdumu Bedri	XIX	25	1928
Şemnilî İbrahim Bedri Beyin kızı Ayşe Şükran	XIX	25	1928
Babaeski Himaye-i Etfal Veznedarı Akifzade Arif Beyin oğlu Münir	XIX	25	1928
Avukat Hakkı Beyin oğlu Altan ve Orhan	XIX	25	1928
Bursa Askeri Lisesi Kimya Muallimi Hüsameddin Beyin kızı	XX	18	1928
Tavşanlı Hattı Fen Memuru Necmi Beyin oğlu Beha	XX	18	1928
Keban Jandarma Kumandanı Avni Beyin oğlu	XX	18	1928
Sinop İdare Heyeti Baş Katibi Süreyya Beyin oğlu Ercümen	XX	18	1928
Balıkesir Tütün İnhisarı 4.Şube Müdürü Mustafa Beyin oğlu Şefik Yılmaz	XX	18	1928
Kuyucak İstasyon Memuru Adnan Beyin kızı Lale	XX	19	1928
Kütahya Vilayeti Simav Kazası Dağ Arası Nahiyesi Müdürü Beyin kızı Bakiye	XX	19	1928
Topkapı'da İbrahim Beyin oğlu Nedai	XX	19	1928
Bursa Polis Memurlarından Ziya Beyin kızı Nilüfer Ziya	XX	19	1928
Samsun Tüccardan Hacı Osmanzade Tefvik Beyin mahdumu	XXII	14	1928
Lise Muallimlerinden Avni Beyin kerimesi Ferdan Avni	XXII	14	1928
Aydın Yeni Pazar Nahiyesinde Havudcu Mehmed Efendinin kızı Remziye	XXII	14	1928
Balıkesir İstihdam Taburunda Birinci Mülazım Kadri Beyin kızı Nilüfer	XXII	14	1928
Şuray-i Devlet Ketebesinden Kırşehirli Ali Rıza Beyin kızı Sevim	XXII	14	1928
Samsun Hattatzade Kaşif Efendinin kızı Neriman ve Kamuran	XXII	15	1928
Alaşehir'de Şehbazzade Hasan Tahsin Beyin oğlu Talat	XXII	15	1928
Samsun'da Mühendis Ömer Lütfi Beyin kızı Jale	XXII	15	1928
Bursa Kozgani Mektebi Muallimlerinden Hüsnü Beyin kızı Ayten	XXII	15	1928
Erzurum Mıntıkası Telgraf Fen Müfettişi Beyin kerimesi Müjgan ve oğlu Muammer	XXII	15	1928
Tüccar Arif Hikmet Beyin oğlu	XXIII	23	1928
Muhasebe-i Hususiye Müdürü Nuri Beyin oğlu Adnan	XXIII	23	1928
Bekir Sıtkı Beyin oğlu Kemal Tekin	XXIII	23	1928
Kerim Beyin oğlu Necdet	XXIII	23	1928
Abdullah Mustafa Beyin oğlu Tefvik	XXIII	23	1928
Said Beyin mahdumu Kemal Aytekin	XXIII	24	1928
Bekir Efendinin kızı Mürşide	XXIII	24	1928
Kasaba Mahkeme-i Asliye Reisi Süreyya beyin kızı Nükhet	XXIII	24	1928
Uşak'ta Eczacı Salim Beyin oğlu Yılmaz	XXIV	11	1928
Matbuat Umumi Neşriyat Şubesi Müdürü İsmail Ziya Beyin oğlu Vefa Umur	XXIV	11	1928

Bafra'da Belediye Tahsildarı Halil Efendi mahdumu Tarık	XXIV	11	1928
Muallim Ali Ulvi Beyin oğlu Mustafa Emel	XXIV	11	1928
Ankara Müdde-i Umumisi Ali Rıza Beyin oğlu Kaya	XXIV	11	1928
Karabiga Himâye-i Etfâl Şube Reisi Behçet Beyin kızı Nebahat	XXIV	12	1928
Sihhiye ve Muavenet İçtimaiye Müdürü Doktor Şükrü Beyin oğlu Deha	XXIV	12	1928
Harpa Jandarma Kumandanı Yüzbaşı Hamid Sırrı Beyin mahdumu	XXIV	12	1928
Sarayköy Kazıye Köyünde Öz Yurt Mektebi Müdürü Asım Beyin kızı Ülker	XXIV	12	1928
Murgüz oğlu Atalay Musib	XXIV	12	1928
Urlada Velieddin bey'in kardeşi 5 aylık Cezmi	XXX	23	1929
Akşehirde Saraç Kemal efendinin 1 yaşındaki oğlu Yusuf	XXX	24	1929
Konyada Kemal beyin oğlu	XXXI	18	1929
6. Fırka Erkanı Harbiyesinden Behzat beyin oğlu Erdoğan	XXXI	18	1929
Tayyare Cemiyetinden Murat beyin kızı Nihal	XXXI	18	1929
Dahiliye vekaleti idarei umumiye müdürünün kızı sevim	XXXI	18	1929
Bahriye Mülazımı Evveli Celal Haydar beyin oğlu Engin Celal	XXVII	23	1929
Islahiye Himaye-i Etfal Cemiyeti Reisi M. Salih beyin kızı Muzaffer Emel	XXVII	23	1929
Edirne'de öğretmen Akif Orhan beyin yavrusu	XXVII	23	1929
Ankara Telgraf Fen Müfettişi Zeki beyin yavrusu	XXVII	23	1929
Çarşamba muallimlerinden Abdurrahman efendinin kızı	XXVII	23	1929
İncesu Askerlik Şubesinde Yüzbaşı Adil beyin kızı Servet	XXVII	23	1929
Amerikadan Elazizli Mehmet Efendinin oğlu Cemal Namık	XXVII	23	1929
Ressam Elif Nacinin Kızı Pelin	XXVII	23	1929
Hakimiyet-i Milliye Mutemedi Ömer Faruk beyin oğlu İsmail hakkı	XXXII	20	1929
Demiryolları ressamı Cemalletin beyin oğlu Memduh	XXXII	20	1929
Erkanı Harbiye Şube Müdürlüğünden Rıza Beyin kızı Melda	XXXII	20	1929
Bilecik Servet Hilmi beyin oğlu Rafet	XXXVI	28	1929
Mustafa oğlu Sökmen	XXXVI	28	1929
Rize I. Hakim Beyin oğlu Mehmet Şemi	XXXVI	28	1929
Anadolu Ajansından Hulki beyin kızı Neriman	XXXVI	28	1929
Ayaş Askeri Şubesinde Binbaşı Rafet beyin kızı Meral	XXXVII	32	1929
Orhaneli Himaye-i Etfal Cemiyeti Şube Reisi Cemal beyin oğlu Siyami	XXXVII	32	1929
Adana'dan tamirci Ali Mirza efendinin kızı Fahamet Remziye	XXXVII	32	1929
Beyazıt mebusu Halil beyin oğulları Ateş ve Işık	XXXVII	32	1929
Hendek Osman Nuri beyin kızı Sevim Aysel	XXXVII	32	1929
Süt hastanesi operatörü Etem beyin oğlu Aydın	XXXVII	32	1929
Mehmet Remzi beyin kızı Ayten	LVIII	22	1931
Vahit beyin kızı Şükran	LVIII	22	1931

Memduh Cemalettin beyin oğlu Erdoğan	LVIII	22	1931
Cemil beyin oğlu Siyami	LVIII	22	1931

KAYNAKÇA

- “Gürbüz Çocuk Müsabakası”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, IV, Kanunisanı 1927, s. 38.
- “Anneler, Babalar, Müsabakamıza Yavrularınızın Resmini Gönderiniz”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XV, s. 14.
- “Anneler, babalar, müsabakamıza yavrularınızın resmini gönderiniz”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XVI, s. 15.
- “Birinci Kısım Çocuk Müsabakası Bitti Tafsilatı Bu Nüşamızda Okuyunuz”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, X, Temmuz 1927 s. 13.
- “Bu Nüşamızda Çocuk Müsabakasının Neticelerini Okuyunuz.”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, X, Temmuz 1927.
- “Bursa’da Çocuk Müsabakaları”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, IX, Haziran 1927, s.17-18.
- “En Güzel Yavru”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXX, Kanunisanı 1930, s. 23.
- “En Güzel Yavru”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXXIX, Aralık 1929, s. 25.
- “Gürbüz Çocuk Müsabakası”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, II, Teşrinisanı 1926, s.16.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası 2. Müsabaka Bitmek Üzeredir” *Gürbüz Türk Çocuğu*, XVII, s. 3.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası” *Gürbüz Türk Çocuğu*, IV, Kanunisanı 1927, s. 31.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakası”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXIX, Şubat 1929, s. 23.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakasının İkinci Kısım”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XI, Ağustos 1927, s. 17.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Müsabakasının İkinci Kısımın Neticesi”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXII, Temmuz 1928, s. 12.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Niçin İntişar Ediyor”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, I, Teşrinievvel 1926, s. 1.
- “Gürbüz Türk Çocuğu Üçüncü Müsabakasına Başlanıyor”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXII, Temmuz 1928, s. 14-15.
- “Mecmuamızın yeni müsabakası”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXXVII, Ekim 1929, s. 17.
- “Milli Siyasetlerin En Mühimi Çocuk Siyasetidir”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, I, Teşrinievvel 1926, s. 2-3.
- “Müsabakamız” *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXII, Temmuz 1928, s. 19.
- “Müsabakamız”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XXI, Haziran 1928, s. 40.
- “Tokat’ta yapılan Gürbüz çocuk müsabakasının neticesi”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XVIII, Mart 1928, s. 13-16.
- Asaf Derviş- Hamid Osman, “Süt Çocuklarında Vefiyat”, Birinci Milli Türk Tıp Kongresi, Ankara, 1925, s. 82-85.
- Besim Ömer- Refik Münir, “Doğumdan Evvel ve Doğum Esnasında Çocuk Zaiyatı”, Birinci Milli Türk Tıp Kongresi, s. 9-31, 1925, Ankara.
- En Güzel Yavru”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XLI, Şubat 1930, s. 24.

- Fuad “Milli Facia: Çocuklarımızın Yüzde Yetmiş Ölüyor!”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, V, Şubat 1927, s. 1-3.
- Fuad, “Amerikada Çocuklar Saltanat Sürüyorlar”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, II, Teşrinisani 1926, s. 8.
- Gürbüz çocuk müsabakasında kazananlar, *Çocuk*, VI, Haziran 1936, s. 10.
- Gürbüz Türk Çocuğu*, LXI, Teşrinievvel 1931, s. 21-22.
- Gürbüz Türk Çocuğu*, III, Kanunuevvel 1926, s. 9
- Gürbüz Türk Çocuğu*, IV, Kanunisani 1927.
- Gürbüz Türk Çocuğu*, X, Temmuz 1927.
- İsmail Sefa, “Çocuk Türk Milletinin varlığıdır”, *Çocuk Haftası*, II, İstanbul, 1930, s. 94-95.
- Kazım Nami, “Yarının Neslini Gürbüz Görmek”, *Çocuk Haftası*, II, İstanbul, 1930, s. 85-87.
- Sabiha Zekeriya, “İstikbal Davası”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, XIX 1927, s. 30-31.
- Sarıkaya Makbule, “Bir Yarışma Örneği: Çok Evlatlılar Müsabakası”, *Kültür Tarihimizde Yarış*, *Acta Turcica*, III Ocak 2010, s.141-148. (editörler: Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun) www.actaturcica.com (erişim tarihi: 10.02.2012)
- Sarıkaya, Makbule, “Gürbüz Türk Çocuğu Dergisinde Çocuk Sağlığı Meselesi”, *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 9, Bahar 2009, s.151-164.
- Sarıkaya, Makbule, *Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti 1921-1935*, Ankara, 2011.
- Şevket Süreyya, “Çok Nüfuslu Anadolu”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, LXVII- LXVIII, Nisan 1932, s. 20-22.
- Turhan-Tunç, “Gürbüz Çocuk Nasıl Meydana Gelir?”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, II, Teşrinisani 1926, s.8-9.
- Yusuf Akçuraoğlu, “Milli Şuur ve İnsani Vicdan, Himaye-i Etfale Yardımı Emreder”, *Gürbüz Türk Çocuğu*, IX, Haziran 1927, s.12-14.

EKLER

Foto 1: Gürbüz Çocuk Müsabakasını kazanan çocuk

Foto 2: Gürbüz Çocuk Müsabakası ilanı

Foto 3-4: Gürbüz Türk Çocuğu müsabakasını kazanan gürbüz çocuklardan örnekler

Foto 7- Yarışmaya katılan çocuklardan biri

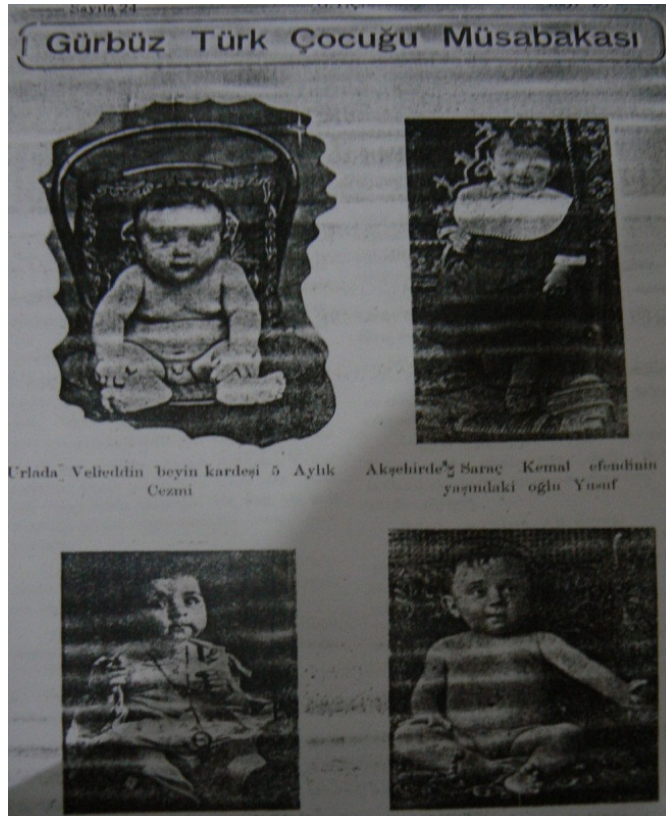

Foto 8- Yarışmaya katılan çocuklar

Foto 9-12 Gülbüz Çocuk Müsabakasına katılan ve dereceye giren çocukların fotoğrafları

Foto 13-16: Gürbüz Türk Çocuğu yarışmasının sonuçlanması ve kazananların ilanı

Foto 17-22: Gürbüz Türk Çocuğu ve En Güzel Yavru Yarışması sonuçları